

URČENÉ PODMÍNKY V ŽELEZNIČNÍ VEŘEJNÉ VNITROSTÁTNÍ PRAVIDELNÉ OSOBNÍ DOPRAVĚ

I. Obecné podmínky

1. Regulaci formou věcně usměrňovaných cen podléhají ceny (jízdné) ve všech vozových třídách všech kategorií vlaků osobní přepravy (osobní vlaky, spěšné vlaky, rychlíky, expresy, InterCity, EuroCity, EuroNight, SuperCity, railjet atd.) a dále ceny (příplatky) uplatňované k jízdnému pro vlaky vyšší kvality (či jiné kategorie), pokud jsou uplatňovány v paušální výši.
2. Věcné usměrňování cen a určené podmínky platí pro dopravce¹⁾ provozující železniční veřejnou vnitrostátní pravidelnou osobní dopravu včetně peážní přepravy.
3. Podmínky, za nichž se výkony veřejné vnitrostátní železniční pravidelné přepravy poskytují, upravuje zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu, zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů a vyhláška č. 296/2010 Sb., o postupech pro sestavení finančního modelu a určení maximální výše kompenzace.
4. Regulace formou věcně usměrňovaných cen se nevztahuje na ceny za rezervaci místa a ceny za použití lůžka a lehátka.
5. Jízdné se sjedná v závislosti na tarifní vzdálenosti vyplývající z jízdního řádu provozovatele dráhy, na příslušné vozové třídě a na druhu jízdného.
6. V cenách jízdného je zahrnuta daň z přidané hodnoty²⁾.
7. Dopravci provozující železniční veřejnou vnitrostátní pravidelnou osobní dopravu jsou podle § 13 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, povinni zpřístupnit na viditelném místě informaci o ceně včetně určených podmínek formou ceníku, vývěsky nebo jiným přiměřeným způsobem.

II. Druhy jízdného

1. Obyčejné jízdné je cena za přepravu cestujících ve všech vlcích osobní přepravy ve všech vozových třídách, kteří neuplatňují nárok na zvláštní jízdné.
2. Zvláštní jízdné je cena za přepravu osob uvedených v bodu 3, 4, 5 a 6 a bezplatná přeprava.
3. Zvláštní jízdné ve výši maximálně 50 % obyčejného jízdného je cena za přepravu
 - a) dětí od 6 do 15 let ve všech vozových třídách podle podmínek v části IV. článek 2.1 bod 2.,
 - b) rodičů nebo soudem určených opatrovníků (dále jen „rodiče“) navštěvujících děti umístěné v ústavech sociální péče a obdobných zařízeních ve 2., základní, ekonomické vozové třídě odpovídající nejnižšímu standardu nabízenému dopravcem (dále jen „2. vozová třída“), podle podmínek v části IV. čl. 2.4 bod 1.
4. Zvláštní jízdné ve výši maximálně 25 % obyčejného jízdného je cena za přepravu
 - a) zdravotně postižených občanů – držitelů karty sociálních systémů, která slouží jako průkaz ZTP a nebo ZTP/P, resp. průkazu ZTP a ZTP/P³⁾ (dále jen „držitel průkazu ZTP a ZTP/P“) ve 2. vozové třídě ,
 - b) rodičů navštěvujících děti umístěné v ústavech sociální péče a obdobných zařízeních ve 2. vozové třídě podle podmínek stanovených v části IV. článku 2.4 bod 3.
5. Zvláštní jízdné ve výši maximálně 37,5 % obyčejného jízdného je cena za přepravu žáků škol do věku 15 let ve 2. vozové třídě podle podmínek stanovených v části IV. článku 2.2.
6. Zvláštní jízdné ve výši maximálně 75 % obyčejného jízdného je cena za přepravu žáků a studentů škol ve věku od 15 let do 26 let ve 2. vozové třídě podle podmínek stanovených v části IV. článku 2.2.

III. Bezplatná přeprava

Bezplatně se přepravují:

- a) děti do 6 let ve všech vozových třídách podle podmínek v části IV. článek 2. 1. bod 1.,
- b) průvodci osob těžce postižených na zdraví, držitelů průkazu ZTP/P podle jiného právního předpisu³⁾ ve 2. vozové třídě.

IV. Určené podmínky

Článek 1 Jízdenky

1. Jednoduchá jízdenka v době své platnosti opravňuje k jedné jízdě po uvedené trati. Není-li na jízdence uveden směr jízdy, platí směrem nejkratším v zaplacené vozové třídě.
2. Zpáteční jízdenka v době své platnosti opravňuje držitele k jedné cestě směrem „TAM“ a k jedné cestě směrem „ZPĚT“ po stejné přepravní cestě, ve stejné vozové třídě, stejnou kategorií vlaku. Není-li na jízdence uveden směr, platí směrem nejkratším.
3. Jízdenka jednoduchá, vydaná na tarifní vzdálenost do 50 km včetně, platí do 6.00 hodin dne následujícího po dni vyznačeném na jízdence, který je prvním dnem platnosti.
4. Jízdenka jednoduchá, vydaná na tarifní vzdálenost nad 50 km, platí do 24.00 hodin dne následujícího po dni vyznačeném na jízdence, který je prvním dnem platnosti.
5. Jízdenka platí pouze, je-li jízda nastoupena v den vyznačený jako první den platnosti jízdenky a ukončena nejpozději vlakem, který podle jízdního řádu dojedou do cílové stanice před koncem platnosti jízdenky nebo před koncem platnosti průkazu, k němuž byla jízdenka za zvláštní jízdné vydána.
6. Jízdenka platná pro tarifní vzdálenost do 100 km včetně pro každý směr jízdy neumožňuje přerušit jízdu. Při jízdě na tarifní vzdálenost nad 100 km je možno po ujetí této vzdálenosti přerušit jízdu libovolně často. Doba platnosti jízdenky se přerušením jízdy neprodlužuje. Tento bod se nevztahuje na jízdenky zakoupené pro vlak nebo vůz s povinnou rezervací.
7. Jízdné se určí za skutečnou přepravní cestu na tratích, na nichž se jízda koná.
8. Projíždí-li cestující některý úsek trati dvakrát, určí se jízdné zvlášť za úsek z nástupní stanice do sta-

nice, z níž projíždí podruhé stejnou trať, a zvlášť za úsek z této stanice do stanice cílové. Celkové jízdné se určí jako součet jízdného za oba úseky. Projíždí-li vlaky některým traťovým úsekem dvakrát z provozních důvodů na straně dopravce, započte se tato vzdálenost pouze jednou.

9. Výše sdruženého jízdného, kdy cestující použije na části trati vyšší než 2. vozovou třídu a na části trati 2. vozovou třídu, se určí tak, že k ceně jízdného pro 2. vozovou třídu za celou trať se připočte rozdíl mezi jízdným za vyšší než 2. vozovou třídu a za 2. vozovou třídu pro úsek trati, ve kterém cestující použije vyšší než 2. vozovou třídu.
10. Výše sdruženého jízdného, kdy cestující použije v několika nesouvislých úsecích trati vyšší než 2. vozovou třídu a v několika úsecích trati 2. vozovou třídu, se určí tak, že k ceně jízdného pro 2. vozovou třídu za celou trať se připočte rozdíl mezi jízdným za vyšší než 2. vozovou třídu a za 2. vozovou třídu pro součet vzdáleností všech úseků tratí, ve kterých cestující použije vyšší než 2. vozovou třídu.
11. Přestoupí-li cestující do vyšší vozové třídy, zvyšuje se jízdné o rozdíl mezi jízdným obou vozových tříd za trať projetou ve vyšší vozové třídě.
12. Cestuje-li cestující do téže cílové stanice nebo do stanice v témže místě buď zcela nebo zčásti po jiné delší trati, než pro kterou jízdenka platí, zvyšuje se jízdné o rozdíl mezi cenou této jízdenky a jízdným za skutečně projetou trať z nástupní do cílové stanice v příslušné vozové třídě a druhu vlaku.

Článek 2

Rozsah a podmínky uplatňování zvláštního jízdného

1. Zvláštní jízdné se uplatňuje v dále stanoveném rozsahu a za stanovených podmínek. Způsob prokazování splnění těchto podmínek a kontroly stanovní dopravce.
2. Při jízdě do a ze zahraničí nebo na trati jiného dopravce se nárok na zvláštní jízdné přiznává do a z pohraničního bodu nebo styčného bodu jednotlivých dopravců.
3. Nárok na zvláštní jízdné lze uplatnit pouze pro jízdy ve 2. vozové třídě s výjimkou přepravy podle článku 2.1.
4. Nelze sdružovat několik různých druhů zvláštního jízdného pro dosažení vyššího zvýhodnění, kromě případů podle ustanovení bodu 2.3.2. a 2.3.4.

5. Cestující s nárokem na zvláštní jízdné, který nastoupí do vlaku bez platné jízdenky, zaplatí zvláštní jízdné spolu s přírážkou podle smluvních přepravních podmínek (§ 36 písm. a) zákona č. 266/1994 Sb., ve znění zákona č. 23/2000 Sb.).
6. Cestující, který zaplatil zvláštní jízdné a nemůže svůj nárok prokázat, zaplatí obvyčejné jízdné snížené o zvláštní jízdné.

2.1. Zvláštní jízdné pro děti

1. Cestující starší 10 let s platnou jízdenkou nebo osoba přepravovaná podle části III. písm. b) má nárok s sebou bezplatně přepravit dvě děti do 6 let (tj. do dne, který předchází dni 6. narozenin), pokud pro ně požaduje pouze jedno místo k sezení. Žádá-li cestující samostatné místo pro druhé dítě, zaplatí za ně i za každé další dítě do 6. roku zvláštní jízdné ve všech vozových třídách ve výši maximálně 50 % obvyčejného jízdného. V tomto případě se zvláštní jízdné nevztahuje na ceny (příplatky) za vlaky vyšší kvality.
2. Děti od 6 do 15 let (tj. do dne, který předchází dni 15. narozenin) mají nárok na přepravu ve všech vozových třídách za zvláštní jízdné maximálně ve výši 50 % obvyčejného jízdného. Děti ve věku od 10 do 15 let prokazují svůj věk (nárok na slevu) na vyžádání dopravce průkazem, který vystaví dopravce, případně jiným průkazem ověřeným razítkem vydavatele, obsahujícím fotografii aktuální podoby, jméno, příjmení a datum narození dítěte. Průkazy se mezi dopravci navzájem uznávají. Věk dítěte je možno prokázat i platným cestovním pasem nebo občanským průkazem. Zvláštní jízdné se nevztahuje na ceny (příplatky) uplatňované k jízdnému za použití vlaků vyšší kvality.

2.2. Zvláštní jízdné pro žáky a studenty škol (dále jen „žákovské jízdné“)

1. Nárok na žákovské jízdné mají žáci a studenti všech škol do věku 26 let (dále jen „žáci“), kteří plní povinnou školní docházku nebo se soustavně připravují na budoucí povolání ve střední, vyšší odborné, vysoké nebo speciální škole v denní nebo prezenční formě studia⁴⁾ a využívají železniční veřejnou vnitrostátní pravidelnou osobní dopravu k dojíždění z místa trvalého pobytu nebo trvalého bydliště žáka jiného, než je uvedeno v jeho osobním dokladu, jestliže lze tuto skutečnost prokázat předložením rozhodnutí soudu upravujícím poměry péče o dítě nebo jiným úředním potvrzením o skutečném bydlišti, jako je povolení k trvalému pobytu, dlouhodobému pobytu za účelem studia, případně koleje, internátu, domova mládeže

(dále jen „bydliště“) do místa sídla školy k účasti na školním vyučování nebo praktickém vyučování, praktické přípravě či praktické výuce a praxi (dále jen „praktické vyučování“).

2. Žákovské jízdné platí pro jízdu ze stanice⁵⁾ místně nebo časově nejbližší místu bydliště žáka do stanice místně nebo časově nejbližší místu sídla školy nebo její součásti či místa konání praktického vyučování směrem nejkratším nebo časově nejvýhodnějším a zpět. Žákovské jízdné platí i pro jízdu na části trasy mezi těmito místy. V případě přestupu, není-li možné odbavení jedním dokladem, je žák odbaven každým dopravcem zvlášť, včetně dopravců v pravidelné veřejné vnitrostátní silniční linkové osobní autobusové dopravě. Žákovské jízdné se za výše uvedených určených podmínek poskytuje v období školního/akademického roku vyznačeného školou na průkazu s výjimkou měsíců července a srpna, i když se tyto měsíce započítají do doby platnosti průkazu. Při denním dojíždění je žákovské jízdné přiznáváno pouze v pracovní dny. Za součást školy se pro účely tohoto výměru považuje i středisko praktického vyučování a pracoviště praktického vyučování podle jiného právního předpisu.⁴⁾
3. Prokazování nároku
K uplatnění nároku vydává dopravce průkaz pro poskytování žákovského jízdného (dále jen „žákovský průkaz“). Žákovské průkazy se mezi dopravci železniční veřejné vnitrostátní pravidelné osobní a veřejné linkové osobní vnitrostátní pravidelné silniční dopravy navzájem uznávají. Žákovský průkaz musí obsahovat jméno a příjmení žáka, datum narození, aktuální fotografii, místo bydliště žáka (včetně názvu okresu), název a místo sídla školy, školou (razítkem a podpisem oprávněné osoby) potvrzený údaj o trvání školního/akademického roku, razítko s názvem dopravce a podpis oprávněného zaměstnance. Nevyučuje-li škola po všechny dny v týdnu, vyznačí škola tuto skutečnost na žákovském průkazu. Žákovské jízdné se přiznává v cestovním úseku vyznačeném na žákovském průkazu na všech spojích jednotlivých dopravců. U železničních dopravců pouze ve 2. vozové třídě. Žákovské jízdné se nevztahuje na ceny (příplatky) uplatňované k jízdnému za použití vlaků vyšší kvality. Při použití vyšší než 2. vozové třídy zaplatí držitel žákovského průkazu v závislosti na věku obvyčejné jízdné nebo zvláštní jízdné pro děti do 15 let pro vyšší než 2. vozovou třídu. Dojíždí-li žák za účelem praktického vyučování v rámci předepsaných osnov do jiného místa než do místa sídla školy, vydá dopravce po prokázání

nároku na žakovské jízdné další žakovský průkaz, ve kterém bude uvedeno a školou potvrzeno období, v němž jej žák bude používat. V případě ubytování žáka v domově mládeže, internátě nebo koleji může být vydán další žakovský průkaz na základě předložení potvrzení ubytovatele.

4. **Ověřování žakovských průkazů**
Řádně vyplněný a školou potvrzený žakovský průkaz předkládá žák spolu s fotografií k ověření na místech stanovených ve smluvních přepravních podmínkách vyhlášených dopravcem. Zadatel doloží pravdivost údajů uvedených v žakovském průkazu.

Bližší podmínky pro uplatňování žakovského jízdného stanoví Ministerstvo dopravy v metodickém pokynu a publikuje způsobem umožňující dálkový přístup.

2.3. Zvláštní jízdné pro osoby těžce postižené (držitele průkazů ZTP nebo ZTP/P) a přeprava jejich průvodců

1. Osoby těžce postižené na zdraví, kterým byly v ČR poskytnuty výhody podle jiného právního předpisu³⁾ a jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P, mají nárok na přepravu ve 2. vozové třídě za zvláštní jízdné ve výši maximálně 25 % obyčejného jízdného. Zvláštní jízdné se nevztahuje na ceny (příplatky) uplatňované k jízdnému za použití vlaků vyšší kvality.
2. Držitel průkazu ZTP/P má kromě nároku na zvláštní jízdné podle bodu 2.3.1. nárok i na:
 - bezplatnou přepravu svého průvodce ve 2. vozové třídě;
 - bezplatnou přepravu vozíku pro invalidy;
 - bezplatnou přepravu dětského kočárku, je-li dítě držitelem průkazu ZTP/P.
3. Průvodcem nevidomého může být i vodící pes, který se přepravuje bezplatně i ve vyšší než 2. vozové třídě.
4. Bezplatná přeprava průvodce nebo vodícího psa nevidomých se poskytuje i tehdy, uplatňuje-li držitel průkazu ZTP/P jiné jízdné.
5. Osoba uplatňující nárok na bezplatnou přepravu jako průvodce držitele průkazu opravňujícího k výhodám III. stupně (ZTP/P) nemůže současně uplatňovat nárok na bezplatnou přepravu osoby, jejíž je průvodcem.
6. Při použití vyšší než 2. vozové třídy zaplatí držitel průkazu ZTP nebo ZTP/P obyčejné jízdné vyšší než 2. vozové třídy. Průvodce držitele průkazu ZTP/P platí rozdíl mezi obyčejným jízdným vyšší než 2. vozové třídy a 2. vozové třídy, neplatí příplatek ve vlaku vyšší kvality.

2.4. Zvláštní jízdné pro rodiče k návštěvě zdravotně postižených dětí umístěných v ústavech na území České republiky

1. Pro rodiče při jízdách k návštěvám dětí tělesně, mentálně nebo smyslově postižených nebo chronicky nemocných, trvale nebo dlouhodobě (déle než 3 měsíce) umístěných ve zdravotnických, školských, sociálních zařízeních, ústavech (dále jen „ústav“) platí ve 2. vozové třídě zvláštní jízdné ve výši 50 % obyčejného jízdného s tím, že zakoupená jízdenka platí současně i pro cestu zpět, pokud je uskutečnění návštěvy potvrzeno na průkazu datem návštěvy, podpisem a razítkem ústavu. Jízda zpět musí být nastoupena nejpozději v následující den po uskutečnění návštěvy. Zvláštní jízdné se nevztahuje na ceny (příplatky) uplatňované k jízdnému za použití vlaků vyšší kvality.
2. Nárok na zvláštní jízdné se přiznává na základě průkazu, který vydává a potvrzuje ústav, ve kterém je dítě umístěno. Za škody vzniklé dopravci neoprávněným vydáním průkazu odpovídá vydávající ústav. Neprokáže-li držitel průkazu svoji totožnost zaměstnancům dopravce, považuje se průkaz za neplatný. Navštěvují-li dítě oba rodiče, musí mít každý z nich svůj průkaz.
3. Pro jednotlivé jízdy je poskytováno ve 2. vozové třídě zvláštní jízdné ve výši maximálně 25 % obyčejného jízdného. Při jízdě z ústavu se poskytuje zvláštní jízdné za podmínky, že je uskutečnění návštěvy v ústavu potvrzeno na průkazu datem, podpisem a razítkem ústavu. Jízda zpět musí být nastoupena nejpozději v následující den po uskutečnění návštěvy. Zvláštní jízdné se nevztahuje na ceny (příplatky) uplatňované k jízdnému za použití vlaků vyšší kvality.
4. Zvláštní jízdné platí pro jízdu ze stanice nejbližší místu bydliště rodiče do stanice nejbližší místu ústavu a zpět do původní nástupní stanice směrem nejkratším nebo časově nejvýhodnějším.
5. Nárok na zvláštní jízdné platí pro rodiče i tehdy, jede-li s nimi dítě, k jehož návštěvě je zvláštní jízdné uplatněno.

VYSVĚTLIVKY:

POJMY:

Dopravec¹⁾ – fyzická nebo právnická osoba, která provádí přepravu osob a věcí pro cizí potřebu

Peážní přeprava – vnitrostátní přeprava, u které část přepravní cesty vede přes území sousedního státu

Pohraniční bod – tarifní bod na rozhraní dvou železničních správ, ležící na státní hranici

Styčný bod – tarifní bod na rozhraní dvou tratí, obsluhovaných různými dopravci

Stanice – stanice i zastávka v železniční veřejné vnitrostátní pravidelné osobní dopravě a veřejné linkové osobní vnitrostátní pravidelné silniční dopravě ve smyslu vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu

Tarifní vzdálenost – vzdálenost rozhodná pro určení jízdného, tj. vzdálenost vypočtená za příslušnou trať podle kilometrických údajů v jízdním řádu provozovatele dráhy

Vlak vyšší kvality – vlak kategorie Expres, IC, EC, EN, SC, railjet

Železniční veřejná vnitrostátní pravidelná osobní doprava – vnitrostátní veřejná drážní osobní doprava na dráze celostátní a na dráze regionální ve smyslu vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro ve-

řejnou drážní a silniční osobní dopravu

ZKRATKY:

EC – EuroCity (vlak vyšší kvality, zařazený do mezinárodní sítě, složený z vozů se skupinovým řazením vozů)

EN – EuroNight (vlak vyšší kvality zařazený do mezinárodní sítě, složený z lůžkových a lehátkových vozů a vozů na sezení se skupinovým řazením vozů)

IC – InterCity (vlak vyšší kvality, složený z vozů se skupinovým řazením vozů)

SC – SuperCity (vlak vyšší kvality s výrazně zkrácenou jízdní dobou).

railjet – vysokorychlostní souprava velkoprostorových vozů

ZTP – osoba zvlášť těžce postižená na zdraví

ZTP/P – osoba zvlášť těžce postižená na zdraví, jejíž stav vyžaduje doprovod

¹⁾ Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 2 písm. d) vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční dopravu.